

**Javaslat a
„[Napköziotthonos Óvoda című érték]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette

Dósa Lászlóné (név)

.....(aláírás)
Cserépfalu,2015 szept.(település,dátum)
(P.H.)

**I.
A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Dósa Lászlóné
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Dósa Lászlóné
Levelezési cím: 3413 Cserépfalu, Napköziotthonos Óvoda, Kossuth út 115.
Telefonszám: 49/423-110
E-mail cím: cserepiovi@freemail.hu

**II.
A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI**

- 1.A nemzeti érték megnevezése: Cserépfalui Napköziotthonos Óvoda
- 2.A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus
3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése: Cserépfalui Települési Értéktár
4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Az óvoda „őse” az 1960-as évek elején egy un. nyári óvoda volt, amelyet a szülők mezőgazdasági idénymunkája hívott életre. A „kisóvónénik” középiskolás lányok közül kerültek ki.

Az első óvodai év 1970-ben indult, nagy létszámmal a volt TSZ iroda épületében, még képesítés nélküli óvónőkkel, az iskolaigazgató irányításával. A gyerekeknek nagy újdonság volt a közösség összetétele (alvág, felvág, belsősor), a játszótér az udvaron, a kötött napirend.

Az óvoda 1973-ban költözött a jelenlegi helyére, amely erdészeti szolgálati lakás és irodaként funkcionált előtte. (Érdekeség, hogy a WC-k még évekig a telek másik oldalán sorakoztak.) Társadalmi munkában készült el a kis tornatermet is magába foglaló vizesblokk, melyet 1992-ig – az új iskola átadásáig az iskolások és az óvodások közösen használtak.

1991-ben lehetőség nyílt az óvoda önállósodására. Úgy érezték, hogy jobban tudják érvényesíteni érdekeiket, intenzívebb lesz a fejlődés. Ebben is úttörők voltak.

A leghosszabban együtt dolgozó pedagógus közösség 1979-től napjainkig neveli a falu gyermekeit: Méreg Lajosné, Dósa Lászlóné Kósik Ilona és Dósa Lászlóné Erdős Márta aki egyben az óvoda vezetője is. 1992-től 15 évig erősítette a csapatot Dósa Márta.

Az alapítás évei után népes volt az óvodás korosztály, 60-70 gyerek is járt a két csoportba. Ekkor 3 óvónő látta el a nevelési feladatokat 1984. szeptemberétől a két csoportban 4 óvónő dolgozott a törvényi előírások szerint egészen a 2007-es tanév végéig, amikor a gyereklétszám drasztikus csökkenése már nem indokolta a 4 óvónő foglalkoztatását. Szerencsésnek nevezhető az a helyzet, hogy csoportbontást tudtak évekig megvalósítani a 2 délelőtti és 1 délutáni óvónői munkarenddel. Négy község társulásaként Tardi vezetéssel 2007. szept. 1-jétől 2013. augusztusáig működött az óvoda, mert ebben az időben az állam a társulásokat támogatta.

Ez a nevelőközösség azért volt más, mint az ezt megelőzőek, mert mind a négyen cserépfalui lakosok és az óvodai nevelés feladatain kívül a falu életében is jelentős szerepet vállaltak. Ez utóbbi azért is fontos, mert a személyes példamutatás, a szerepvállalás a leghatékonyabb módja annak, hogy a gyerekekben is megalapozzák a szülőfalujuk iránti szeretetet, értékeink megismerését, a közösségi élmények pozitív hatásának átélését.

A fentieket tartják irányadónak az általuk megtervezett nevelési programban, amelyben mindegyikük erőssége érvényre jut, így segítve elő komplexen a gyerekek sokoldalú fejlődését.

A mai felgyorsult világunkban csak gyerekre szabottan kialakított nevelési módszerek vezetnek eredményre. Értelmi képességeiket, közösségi szokásaikat, mozgásukat, erkölcsi érzéküket, érzelmi intelligenciájukat, a jól megtervezett programok (kirándulás, színházlátogatás, utazások, kiállítások, falusi portákkal ismerkedés, közösen átélt élmények stb.) fejlesztik a leghatékonyabban.

A másik hiányossága a mai kornak, hogy keveset alkotnak, elharapódzott a passzív időtöltés. Ennek ellensúlyozására az óvónők hangsúlyt fektetnek arra, hogy érezzék rá a gyerekek az alkotás örömeire (kézműveskedés, barkácsolás, festés, varrás, stb., amelyek alkalmat teremtenek az énekléshez is). Az ének-zenei anyagot is népi gyermekjáték gyűjteményekből állítják össze (pl.: borsodi gyűjtés), ily módon is megismertetni a gyerekekkel a múltat, a hagyományokat.

1999-től kötelezővé vált, hogy saját helyi program szerint dolgozzanak az óvodák. Ezt lehetett adaptálni is, de ebben az óvodában saját program készült a környezet és természetvédelmet kiemelve. Ezzel messze megelőzték korukat, mert 15 év múlva már minden óvodának be kellett építenie a pedagógiai tervébe.

Azért választották kiemelt feladatnak ezt a témát, mert Cserépfalu környezeti adottságai szinte kínálják a lehetőségeket. (A domborzati viszonyok, az erdő közelsége, annak élővilága, büszkeségünk a Subalyuk barlang, a kaptárkövek, stb.) Fontosnak tartják, hogy a környező településekre is ellátogassanak és nevezetességeikkel ismerkedjenek (Cserépváralja, Bükkzsérc, Noszvaj, Bogács), ezért is nevezték el az óvodát **kiránduló óvodának**. Évszakonként meglátogatják kedvenc kilátópontjaikat – Berezdttető, Órhegy, Kerekdomb, Tardi hegy, Mészttető -, így észrevétlenül vésődnek be az évszakok változásai, ismérvei, vidékünk szépségének megláttatása, a természet iránti tisztelet megalapozása.

Visszatérő programok:

- Kisvonatozás Felsőtárkányon, a tanösvény látogatása és a látogatóközpont bejárása, a bükk élővilágának megismerése, bükki kövek szabadtéri kiállításának megtekintése.
- Miskolci Vadaspark
- Diósgyőri vár
- Lillafüredi barlangok
- Egri színház-és, várlátogatás

Úgy gondolják, hogy közvetlen és tágabb régióink megismerésével a szülőfölddel való kapcsolatot erősítik a gyermekekben.

A falu környékének, dombjainak megismerése, bejárása fontos program. A gyerekek élvezik azt, ha erőpróbanak vannak kitéve és leküzdik azt. Spontán adódik a lehetőség a környezet és természetvédelem gyakorlására, miközben különböző mozgásformákat gyakorolnak, észrevétlenül erősödnek, edződnek.

Az 1990-es években az Erdei Iskola létrejöttével igény lett a falusi népi ételek közkinccsé tételére. Az óvónők bekapcsolódva a hagyományápolásba az idősektől ellesett finomságok, jellegzetes ételek elkészítésében aktívan közreműködtek, amiből kinőtte magát az Erdei iskola programjaként egy

kemencés kóstolás. Az így befolyt összegből az udvari játékok számát gyarapították. Közben a gyerekekkel is megismertették a kemencézést. Mindezt az óvónők szabadidejük terhére vállalták.

2002-ben két lelkes szülő (Szívósné Kósik Edina és Agárdiné Tóth Rózsa) megalapította a Cserépfalui Óvodások A Természetért Alapítványt. Az alapítvány célja a cserépfalui óvodába járó gyermekek támogatása a természet és környezetvédelem szem előtt tartása mellett a gyermeki személyiség fejlesztése, játékokkal, fejlesztő eszközökkel való magasabb színvonalú ellátás érdekében, valamint az óvodai létesítmények felújítására hozták létre. Nagyon sok kedves támogatóra leltek és minden évben igyekeznek az elvárásoknak megfelelően felhasználni a rendelkezésükre álló összeget.

Külön öröm számunkra, hogy munkánkat két pedagógusunk kitüntetésével ismerték el – 2001-ben Dósa Lászlóné az Év vezetőóvónője, 2013-ban Méreg Lajosné az Év óvónője címet nyerte el a Mezőkövesdi Kistérség óvónői közül.

Ez a visszaigazolása a munkájuknak, és annak, hogy érdemes új utakat választani, mert a sikerélmény arra sarkall, hogy tovább kell keresni a mai gyerekekhez a legmegfelelőbb kulcsot.

5. Indoklás a Települési Értéktárba történő felvétel mellett, kitérve a nemzeti érték jelentőségének bemutatására:

A Cserépfalui Napköziotthonos Óvoda mindössze jó félévszázados tevékenysége alatt is jelentős szerepet töltött be az ott élő gyermekek iskola előtti nevelésében. Nevelőmunkájuk során a gyermekek értelmi képességeit, közösségi szokásait, mozgásukat, erkölcsi érzéküket, érzelmi intelligenciájukat jól megtervezett programok segítik. Hangsúlyt fektetnek arra, hogy a gyerekek ráérezzenek az alkotás örömére, kiemelten kezelik a környezet és természetvédelmet.

A fentiek alapján települési értékke nyilvánítása indokolt.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.cserepfalu.hu/ertektar

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.
4 db fénykép
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek.
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Napköziotthonos Óvoda

1. I. Óvoda Cserépfalu Kossuth út 35.

2. Csoportkép az óvoda bejáratában

Napköziotthonos Óvoda

3. Óvodai ünnepség

4. Kirándulás az Ördögtoronynál